Ч. 327 (14.224). Львів, субота 7. грудня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 204·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Звертьрічне 15·00 „, Піврічне 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Італійська преса дякує українцям.

„Офінор" повідомляє з Риму, що виступ проф. Шульгина на вічу французьких націоналістів у Парижі знайшов великий відгомін в італійській пресі. Багато часописів подали вістку про цей виступ, заявляючи, що правдивих друзів пізнається у біді та додали низку прихильних відомостей про Україну. Цікаво відмітити, що італійські редактори підкреслюють, що віче було не лише проіталійське, але також і протибольшевицьке. Це вказує, що Італія у звязку з війною змінила свою совітофільську позицію, яка у великій мірі не дозволяла їй признати права України.

Велика дискусія про закордонну політику у британськім парляменті.

ЛЬОНДОН, 6. 12. ПАТ. Підчас дискусії у палаті громад над престольною промовою при відкритті парляменту відбулась учора дискусія на тему закордонної політики. Дискусію зачав гострою критикою політики уряду щодо італійсько-абісинського спору лейбурист посол Дальтон, якого вважають найліпшим знавцем закордонної політики. Дальтон ствердив, що в останніх 2 місяцях політика британського уряду щодо намагань припинити війну була хитка.

Дальтон домагався, **щоб В. Британія негайно застосувала нафтові санкції.** Промовець осудив територіяльні уступки для Італії коштом Абісинії, бо мовляв, негідною є політика відшкодування для напасника.

Після Дальтона говорив міністер сер Самуель Гор. Щодо зброєнь, то міністер сказав, що доки існує італійсько-абісинський конфлікт **не можна навіть говорити про успішну розброєневу акцію.** На його пропозиції каже. Гітлерові щодо обмежения зброєнь, Німеччина не відповіла ще досі, хоч ці пропозиції зроблені вже давно. Одначе британський уряд кожного часу готовий зачати розмови про летунський договір, що обмежив би летунські зброєння. У справі ситуації в Китаю сер Гор підкреслив, що монетарну реформу в Китаю перевели без натиску і впливів Британії.

Британський уряд поважно занепокоєний автономним рухом у Півн. Китаю. На запит британського амбасадора у цій справі токійський уряд заявив, що автономний рух є суто китайський і Японія не наміряє його підтримувати. Мін. Гор підкреслив, що збройна акція Японії булаб дуже не на місці. Британський уряд бажає, щоб між Японією і Китаєм були дружні взаємини.

Щодо Єгипту, то засадничо британський уряд є прихильником приверненя конституційного стану, але йде про те, щоб завести таку конституцію, що запевнилаб Єгиптові нормальний політичний розвій.

На тему італійсько-абісинського конфлікту Гор іще раз підкреслив, що В. Британія підтримає тільки збірну акцію та не піде на жадну відокремлену акцію. Господарські санкції ділають справно та женевський санкційний комітет пильнує, щоб їх стисло виконували. **На нафтові санкції Велика Британія вже засадничо погодилися,** згодилась на них також засадничо Ліга Націй. Іде тепер тільки про співділання країв, що не належать до Ліги та про практичне застосування цих санкцій.

Мін. Гор з натиском заявив, що **Англія ніяк не хоче пониження Італії, але навпаки, хоче щоб Італія була сильна.** Мін. Гор закінчив свою промову підкресленням, що в найближчих днях дуже намагатимуться, щоб дійти до порозуміння.

Промова мін. Гора була незвичайно примирна та була якби простягненням руки Мусолінієві. Нема сумніву, що ця промова була приготуванням до подорожі сера Гора та його зустрічі з Мусолінієм.

У середу 11. грудня на засіданні кабінету може прийти до дуже поважних рішень.

Після мін. Гора говорив сер Остен Чемберлен, що висловив жаль, що Англія та Італія, що завжди жили у приязні, посварилися.

„Думаю — говорив міністер, — що не можна сказати Абісинії, що ми завжди без кінця натискатимемо на Італію, аж доки вона не погодиться на мир.

Нові пропозиції у справі закінчення війни у Східній Африці.

ПАРИЖ, 6. 12. ПАТ. В політичних колах переконані, що вчорашня розмова прем. Лявала з італійським послом Черуттієм мала спеціяльно важливе значіння. Прем. Лявäль запізнав Черуттія з загальними французько-британськими пропозиціями щодо примирної полагоди італійсько-абісинського конфлікту.

На основі інформацій, що їх подає преса на тему цих пропозицій можна твердити, що пропозиції, випрацьовані французько-британськими знавцями такі:

1) Незалежність корінної Абісинії, що її не віддали би під мандат Ліги Націй. Одначе неґус міг би, якщо схоче, звернутися до Ліги Націй за поміччю і підтримкою.

2) Абісинія згодиласяб на ревізію кордонів у користь Італії у провінції Тігре, але Адуа й Аксум осталиб при Абісинії.

3) Абісинія відступилаб Італії провінцію Огаден та інші території на північ від 8 ст. географічної ширини. Західний кордон італійських посілостей устійнилиб, згідно з англійськими пропозиціями на 40 ст. геогр. довжини, а згідно з французьким проєктом на 38 ст. геогр. довжини.

4) Італія признала6 Абісинії порт Ассаб в Еритреї та відповідну смугу території, що вможливилаб скоро збудувати залізничі лінії, що лучилиб Ассаб з Адис Абебою.

Цей компроміс мав би форму безпосереднього договору між Італією і Абісинією.

Преса застерігається, що це тільки пропозиції, а не конкретний плян.

ПОВОРОТ комуністичних настроїв.

Львів, 6. грудня.

Найважніше явище нашого життя — це повільний, але постійний зріст комуністичних, точніше: просовітських настроїв в українських масах, особливо на північно-західних землях. Холмщині, Волині та Поліссі. Щоб зрозуміти грозу положення, слід застановитись над причинами зросту комунізму.

Найсильнішим ударом для комуністичної пропаганди на наших землях була у свій час вістка про жахливий голод на Великій Україні. Інстинктовно ціла нація відчула смертельно тривогу за саме своє існування. Але минув голод, а час зробив своє: затиралось враження від голоду, а нові вістки приносили нові враження. Не тільки через пресу, ворожу чи прихильну комуністам, дотирають вісти до українського села, — приходять звідтам, із закордону, і листи від кревняків та знайомих. І одно переконання понад всякий сумнів зроджується в українських масах. Там, за кордоном, щораз краще та — що важніше — там відчувається сильне темпо життя зріст і розмах праці, що приймає навіть форму рекордоманії — „стахановщини".

Колхози, це донедавна страхіття українського господаря-індивідуаліста, перестають лякати. З одного боку комуністична влада пішла на досить значні уступки селянам у їх праві власности на продукти їх праці. З другого боку механізація сільського господарства зробила незаперечні поступи. У 1934. р. половину всіх праць у колхозах зробили при помочі машин. На осінь цього року колхози мали до свого вжитку 248 тисяч тракторів із 412 тисячами трактористів, себто вишколеної обслуги. У цьому році 90 відсотків зерна для сівби перепущено через трієри, коли ще в минулому році лише 63 відс. У цьому році очищено від хопти 50 мільйонів гектарів поля. В багатьох колхозах на вулицях, у домах і стайнях світиться електрика. Хай ці цифри й перебільшені, невірні — проте одно безсумнівне: там, за кордоном, краще життя.

І з непоборною силою тиснеться українському селянинові порівнання з його власним життям. Що року гірше й гірше. Нужда села зростає. Увагляднює це така таблиця: село купило у цілій Польщі:

	1929 р.	1933 р.
плугів	57.386	4.200
борін звичайних	87.706	214
борін пружинових	49.540	803
сіялок	4.924	46
кератів	22.890	3.200
молотілок	15.075	2.100

І друге явище стверджує український селянин. Ніде нужда так не загніздилась, як саме в українському селі. Витворилися в Польщі два го-

сподарські світи: західний, польський (західні та центральні воєвідства) та східний, український (східні і полудневі воєвідства). Про ці світи мужньо й отверто говорив новий міністер скарбу і віцепремієр Квятковський. А „Польска Ґосподарча" помістила цифрові ілюстрації до слів міністра. Наведемо з них ті, що говорять про західні воєвідства та про східні. Бо центральні і і полудневі воєвідства творять поступовий перехід від заходу до сходу. У 1933. р. ось-як виглядало зужиття на одну голову:

	Захід:	Схід:
вугілля	1919 кґ.	52 кґ.
заліза	6,21 „	1,18 „
нафти	3,58 „	2,83 „
бензини	3,81 „	0,62 „
цукру	13,46 „	3,96 „
горілки	1,2 л.	0,49 л.
тютюну за	26,72 зол.	7,14 зол.

Ще вимовніша таблиця смертности. На 10.000 мешканців умирає на заході Польщі 136 осіб, на сході 147, а в Галичині аж 167. Це наслідки недоїдання, а то й голоду. Чейже читаємо про голод то у карпатських горах, то на поліських багнах, а деінде і в середині українських земель, ось хочби недавно в Яворівщині. Мимохіть задумується селянин: там був голод, але тепер все кращає, а тут було несогірше, але щось зіпсувалося — все сильніше тисне нужда й голод вже щирить зуби. Деж властиво тепер краще: тут чи там? Шукаючи відповіди, наш селянин може зустрінути ще одну замітку в польській пресі про зужиття мила. У 1933. році одна людина в Совітах зужила річно 1 кґ. мила, а в Польщі — 0.9 кґ. В Америці — 11,5 кґ., у Німеччині — 10 кґ., в Румунії — 3 кґ. Для порівняння не конче мусить служити ця новинка. Селянин у листі звідтам до нього чи до сусіда може знайти й інший субстрат для порівнання. Врештою, нащо йому і порівнання, коли він безпосередньо відчуває свою нужду?

А нужда — найкращий ґрунт для комуністичних ідей. Закарпаття в Чехословаччині все вибирає комуністичних послів, хоч там сильно зростає національна свідомість. Це тому, що на Закарпатті царить безпросвітна нужда. Про неї є цікавий репортаж в найновішому числі „Бунту Млодих" (ч. 23.—24.) Тай справді, чи надзвичайне обезцінення сільської продукції не підважує в основі ідеї власности? Тому не дивно, що новітній польсько-людовий рух пропаґує комунальну, спільну господарку на селі, а цей рух годі утотожнювати з чисто комуністичним. Не тільки нужда, але й інші речі змушують селянина до ревізії свого становища супроти комуністичного експерименту на Сході. Доходять до селянина вістки про надпродукцію, однаково рільну, як і фабричну. Там (у Бразилії) стільки то мілюнів тон кави викинули в море, тут (у Голяндії) пів мілюна коров хочуть зарізати, щоб не впала ціна на каву і молоко. Надпродукція — а в Китаю мілюни людей гине з голоду, а в усьому світі страхітливе, багатомілюнове число безробітних. З цих безробітних можна би створити велику державу. І не тільки селянинові, кожному до голови приходить думка, що не добрий теперішній поділ випродукованих дібр між людьми, не добрий суспільний устрій.

Шукають люди, та не тільки в Совітах, але й у совітському антиподі — Злучених Державах Америки — іншої системи господарського життя. Отже не страшний Схід і не дивовижна, зокрема в українських масах, особливо на північно-західних землях (хай навіть підсвідомо!) живе ще думка про необмежені кольонізаційні можливости власне там, на Сході. Тут за тісно стає і далі продовжується споконвічний натиск польського елементу, зміцнений фактом польської державности та її політики. І очі мас звертаються на Схід. Чейже з цим Сходом їх вяже вікова спільнота: там своє, знане, хоч і в нових формах, теперішня дійсність тих мас — така нова і цілком чужа...

Що може бути заборолом проти цієї тяги на Схід?

Національна свідомість? А чейже там, за Збручем український материк. Навіть галицькі партії, всі без винятку, твердять йому, українському селянинові, що там лише може повстати Українська Держава. Правда, чує селянин про Соловки, про масове заслання на Сибір свідомих українців, але рівночасно знає він, що там школи, театри, радіо, кіно — українські. Він бачить, або може бачити українську книжку, що її видало „Державне Видавництво України", а часом в руках у нього зявиться й ґазета в українській мові, що її видає київський уряд. А цього всього тут коло себе він не бачить.

Ще одна річ могла промовляти проти Сходу. Мало хліба для людини, вона хоче і свободи, яку ґарантувало би панування права. Комуністичний режім тим найсильніше пригноблював, що там громадянин відчував себе цілковито залежним від влади. Чека, як змора, висіла над життям і майном людини і тому зроджувалась туга за правом. Чи під цим оглядом там, на Сході, покращало, не знаємо. Але тут, на жаль, погіршилось. Згадатиб тільки події з 1930. року, Берестя і Березу. Отже ослабло значіння і цього заборола, що ним було панування права та беззастережна пошана для нього.

І тому зріст комунізму серед наших мас, зокрема на наших північно-західних землях, стає незвичайно грізним явищем, бо глибоко сягають його причини. Траґедія нашого положення ще збільшується тим, що не від нас самих залежить боротьба з комунізмом.

Жертвенність італійського громадянства.

Переглядаємо італійську пресу, переважно „Іль Пополо" д'Італія", з останніх днів. Бачимо, що всю Італію огорнув запал: витрівати і подолати завданий удар санкцій, які влучають в Італію не тільки матеріяльно, але і морально. З цього приводу в італійській пресі появились гострі докори в сторону держав Антанти, які у світовій війні виграли лише тому, що Італія станула по їх стороні; у сторону Бельгії, яка якби не інтервенція Італії, булаб до сьогодні розбита, несамостійна.

В цілій Італії запанував строгий настрій скупчення, суворої дисципліни, ощадности — просто на всьому: на їжі, на світлі, на паливі, на пальній матерії — бензина, нафта тощо, — на одязі. З усіх усюдів несеться одно гасло: витрівати! Щоденна преса приносить цілі колюмни виказу міст, містечок, сіл, поодиноких осіб усіх кляс, які складають на потреби країни золото, срібло, мідь, мосяж, залізо, а то й самоцвіти. В м. Ареццо вісімсот робітників, на знак протесту проти санкцій, віддали плату одного дня на руки Мусолінія на потреби держави. Кардинали, архиєпископи складають теж золоті владичі ланцюги, медалі, тощо. Вірних закликають у своїх посланіях витрівати для добра батьківщини. Золото і срібло складають і ті, які більш нічого не мають, лиш шлюбний перстень, який віддають батьківщині. Матері і вдови, яким у війні погибли сини і чоловіки, складають золоті і срібні їх військові медалі. Ґенерали старі, що вже в нечинній службі, роблять те саме.

Треба ще тут згадати, що архимандрит історичного, тисячелітнього монастиря оо. Бенедиктинів у Монтекасіно Григорій III. Діямаре, зложив на потреби держави великий ланцюг із хрестом, золотий, одну монету пять долярову в золоті, золотий перстень, багато срібних монет і перстенів. Усе те дуже високої вартости. Крім цього в пастирському листі взиває нарід і вірних триматися поручених урядом обмежень, дати батьківщині золото і метал і таким робом „протиставити ганебности чужих народів нашу дисципліну і нашу відвагу..." В цьому листі цей патріот-чернець згадує про „незаперечене ніколи право експазії нашої батьківщини". Варт навести такий арґумент як приклад.

Таксамо й закордонні італійці складають золото для Італії.

Розписано й народню позичку. Досі зложено вже пять міліярдів і 21 мілюнів лірів.

Цікаве й те, що заворушилося тепер і жіноцтво Італії, яке в політичному житті нації безпосередньої діяльности не проявляє майже ніякої — поминувши одиниці. Тепер жіноцтво, і в першу чергу матері і вдови, беруть участь у протисанкційній акції уряду в краю. Мати Филипа Коррідоні, одного із передвісників фашизму, який згинув у світовій війні, особисто зложила на руки Мусолінія все золото і медалі сина для держави.

М. Зазамський.

Японія домагається повної автономії Північного Китаю.

ПЕКІН, 6. 12. ПАТ. Кружляють тут поголоски, що ґен. Доігара, що грає чинну ролю серед автономістів Північного Китаю, повідомив учора нанкінський уряд, що Японію задоволить тільки повна автономія цих провінцій.

Вчорашній ненадійний виїзд ґен. Сунґ-Че-Юана пояснюють як доказ на те, що нема можливостей порозуміння з Японією

200 арештувань і 50 виконаних присудів смерти
за автономні змагання у Шантунґ.

ПЕКІН, 6. 12. ПАТ. З Тієн-Тсіну повідомляють, що ґубернатор провінції Шантунґ Мау-Фу-Чу розпорядив суворі репресії проти автономного руху, що в останніх днях дуже поширився в цій провінції. Арештували 200 осіб, з поміж них 50 негайно засудили на кару смерти та виконали присуди.

Рузвельта знову виберуть президентом Зл. Держав?

НЮ ЙОРК, 6. 12. ПАТ. Ґенеральний директор почт Ферлей, провідник демократичної партії заявив пресі, що на його думку Рузвельт має запевнену реелекцію в 1936. р. Бо ані Бораг ані Ґувер не будуть кандидувати

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДОКІНЧЕННЯ РОЗПРАВИ З ЧОТИРНАЦЯТОГО ДНЯ.

300 ЗОЛ. КАРИ Й АРЕШТУВАННЯ СВІДКА.

По перерві зізнавав *св. Альбін Єдлінський*, поліційний агент у Косові про Гнатківську. Згідно з його інформаціями підс. Гнатківська виїхала з хати батьків на тиждень або більше перед убивством мін. Перацького, вернулась до хати 3 або 4 дні по вбивстві. Гнатківська зустрічалася з особами, караними за приналежність до ОУН.

Обор. д-р Л. Ганкевич: На якій основі підозрівали Гнатківську, що вона вдержує звязок з ОУН?

Свідок відповідає, що батька підсудної підозрівають у прихильності до ОУН і що в його хаті бували підозрілі та карані за приналежність до ОУН люди. Свідок сам не бачив Гнатківської в товаристві підозрілих осіб, але таку вістку дістав від свого попередника Ромцали.

Св. Анна Чайківська з Перемишля починає зізнавати по українськи, не зважаючи на пригадку предсідника, щоби зізнавала по польськи. За відмову зізнавати по польськи трибунал покарав свідка карою 300 зол. гривни, або 10 днями арешту. Коли ж на питання предсідника свідок відповідає, що не буде зізнавати по польськи, предсідник каже її арештувати і поліцай виводить її зі салі.

З відчитаних зізнань Чайківської виходить, що вона студіювала в Данціґу в політехніці. При кінці червня 1934. р. стрінула на вулиці свого знайомого Андрія Федину в товаристві невідомої жінки, яку Федина представив їй як Солецьку. Кілька днів пізніше Чайківська стрінулась зі Солецькою, а по її відїзді відобрала речі Солецької з її помешкання. Солецькій не давала документу тотожности на це прізвище. Лебедя не знає. У слідстві пізнала з фотографії підс. Гнатківської згадану Солецьку.

Св. К. Мацієвська, жінка поліцая у Любліні, в якої мешкав підс. Чорній зізнає, що 15. червня 1934. р. Чорній пішов на стацію зі своїм товаришем. Тоді заїхав самоходом під хату невідомий мужчина і питався за Чорнієм. Довідавшись, що його нема в хаті просив, щоби дозволила йому підождати в його кімнаті. Свідок завела цього мужчину до кімнати Чорнія, але не розмовляла з ним. Коли Чорній вернувся коло півночі і довідався про приїзд мужчини, пішов до своєї кімнати; про що розмовляли, свідок не знає. Чорній просив свідка дозволити, щоби цей мужчина переночував кажучи, що це його знайомий учитель, який переїзджає через Люблин. Свідок згодився. Чергового дня коло год. 8-ої рано бачила цього мужчину в кімнаті Чорнія. Коло год. 11-ої оба вийшли і невідомий мужчина більше не вернувся. Пізніше Чорній заявив свідкові, що цього мужчину взагалі не знає.

Подає, що невідомий мужчина був високого росту, темний бльондин, опалений, круглолиций, з довгим волоссям, зачесаний до гори. Був одягнений в убрання в кратки, на голові мав берет, був без плаща. З фотографії Мацейка не пізнала цього знайомого мужчину.

ЯК АРЕШТУВАЛИ ЛЕБЕДЯ.

Як останній свідок у четвер зізнавав **Будний**, поліційний агент зі Львова. Оповідає, що слідкував у Данціґу за українцями, куди приїхав мабуть 18. червня 1934. У Данціґу свідок зацікавився у першу чергу визначним членом ОУН Андрієм Фединою. 22. червня свідок стрінув на вулиці Федину з невідомим мужчиною, як виявилось опісля, з Лебедем. Слідкуючи за ними, свідок запримітив, що Лебедь пішов на Шлягетерштрассе ч. 13а, де з вікна на партері виглянула якась жінка, як виявилось опісля Гнатківська. Лебедь з Гнатківською всіли на двірці у Лянґфур до поїзду, який їхав до Цопотів. Свідок всів за ними до того самого купе і підслухав, що обоє подорожні розмовляли по українськи. Лебедь виглядав на втомленого, мав окуляри проти сонця, які — як видно — були для нього невигідні. В Цопотах Лебедь з Гнатківською ждали півтора години на Федину, який опісля купив три білети вступу на мольо, де стояв корабель „Пройсен". На цей корабель всів Лебедь, показуючи якийсь документ. Свідок вернувся до Данціґу і телефонічно повідомив варшавський слідчий уряд про свої помічення. Дістав доручення їхати до Свінемінде і далі слідкувати за подорожним. Там довідався про арештування подорожного, опис якого згоджувався з виглядом Лебедя. Далі довідався, що подорожний леґітимувався документом на прізвище Скиби. Консуль Штарк заявив свідкові, що у хвилині арештування Лебедь був дуже схвильований. Лебедя відставили до Штетина, опісля до Берліна, а звідтіля привезли його літаком до Варшави.

Свідок вернувся до Данціґу, де слідкував за Гнатківською. Устійнив, що жінка, яку видів з Лебедем, замельдувалася у Цімерманової як Ірина Солецька. 26. червня прибула до неї Олена Чайківська, відома свідкові як член ОУН. З нею пішла Гнатківська до помешкання Чайківської. Виявилось, що Солецька-Гнатківська мешкала від 17. до 19. червня 1934 р. була замельдована в готелі „Дойчер Гоф". Свідок устійнив, що цю кімнату винайняв для неї Андрій Федина. На питання прок. Желенського свідок подає, що Лебедь мав у Данціґу чорний гумово-цератовий плащ. Свідок пізнає між підсудними Лебедя і Гнатківську. Виясняє, що в Данціґу було багато членів ОУН, які приїздили туди окружною дорогою на Картузи, оминаючи Тчев.

АРЕШТИ УКРАЇНЦІВ У ДАНЦІҐУ.

По арештуванні Лебедя данціґська поліція на домагання польської влади арештувала багато українців, яких опісля видала Польщі. Федина зі своїм найближчим співробітником Згорлякевичем встигли втекти, залишаючи у своїх помешканнях одяги, пропаґандову літературу і машини до писання. У Згорлякевича знайшли більшу кількість військових підручників в різних мовах, які заторкували справи різних родів зброї.

Він був одним з військових референтів у Данціґу і займався військовим вишколом ОУН. Між арештованими, яких видала данціґська поліція Польщі, була теж Олена Чайківська. На питання оборонців свідок виясняє, що не мав змоги ствердити, яким документом послугувався Лебедь при відїзді кораблем „Пройсен". На питання прок. Рудніцького свідок подає, що данціґська поліція забрала з помешкання Згорлякевича багато документів. Зі записок львівської поліції свідок пригадує собі, що в 1933. р. відбулася в Оліві українська військова нарада.

По переслуханні цього свідка предсідник відложив розправу в год. 5.20 пополудні до пятниці 10. год. рано.

Пятьнацятий день розправи.

ВІДКЛИКУЮТЬ СВОЇ ЗІЗНАННЯ.

Нинішня розправа почалася в год. 10.30 передполуднем.

Сьогодні будуть переслухувати свідків, яких спровадили з львівської вязниці, де вони перебувають у звязку з їх діяльністю в ОУН. На початку предсідник стверджує, що управа вязниці надіслала заяву Олени Чайківської, яка вчора відмовилась зізнавати по польськи не зважаючи на те, що цю мову знає і нею володіє, що вона зложить зізнання по польськи. В звязку з цим предсідник наказує спровадити св. Чайківську на сьогоднішню розправу.

Як перший зізнає св. Володимир **Івасик**. На питання предсідника відповідає по українськи, хоч признає, що польську мову знає, бо був студентом львівського університету. Коли предсідник упімнув його, щоб зізнавав по польськи, заявив, що буде зізнавати по польськи. Відкликує свої зізнання, які склав перед слідчим суддею 15. квітня ц. р. Зате підтверджує зізнання, зложені негайно по арештуванні його в травні 1934 р., коли то не признався ні до діяльности в ОУН, ні навіть до знайомства з якимнебудь з діячів ОУН, між ними і до підсудних у процесі.

Суд постановив відчитати зізнання св. Івасика, які він склав у слідстві. З цих зізнань виходить, що свідок з доручення Спольського їздив зі Львова до Кракова 5 разів. Спольський подав адресу і прізвище Климишина та просив, щоби привіз від Климишина якісь речі. Свідок перевозив кілька валізок з Кракова до Львова, де віддавав їх невідомим мужчинам, які мали ждати на нього на двірці, користуючись при цьому умовленими знаками. Крім цього свідок звіз від Спольського до Климишина запечатаний лист невідомого йому змісту, після того відповідь Климишина до Спольського. В травні 1934 р. теж на доручення Спольського звернувся до підс. Карпинця, від якого відбрав течку з невідомим йому змістом. З цією течкою, призначеною для Спольського, його арештували 6. травня на одній з вулиць Львова. По відчитанні цих зізнань, свідок на запит предсідника відповідає, що ці зізнання відкликує, бо йому в слідстві підсунули їх. Спольського, Климишина та Карпинця свідок не знає. Не возив теж валізок, а течку, з якою його арештували, знайшов у поїзді і забрав зі собою. На питання прок. Желенського, коли його переслухували, Івасик відповідає, що негайно по арештуванні переслухувала його поліція, опісля слідчий суддя, який переслухував свідка кількома наворотами, в останне у квітні ц. р. Заявляє, що склав обширні зізнання, бо боявся, щоб його не покарали темницею, але тепер відкликує свої зізнання. Запевняє, що темницею погрожував йому слідчий суддя, пізніше відкликав ці слова. На питання предсідника, чи говорив слідчому судді, що поліція підсувала йому зізнання, свідок заперечує, кажучи, що його переслухували без перерви 8 днів.

Прок. Желенський заявляє, що у звязку з тими суперечними і хаотичними зізнаннями, св. Івасика піддадуть у Львові психіятричним дослідам.

ІСТОРІЯ ОДНОГО „ГРИПСУ".

Св. Ярослав Макарушка, абсольвент медицини зі Львова, сидить у слідстві, спершу починає зізнавати по українськи, опісля на пригадку предсідника зізнає по польськи.

Обор. **д-р Л. Ганкевич** просить, щоби трибунал поінформував свідка, що він може по думці ст. 106 з. к. п. відмовитись від зізнань, які могли би йому особисто пошкодити. Прокуратор покликуючись на оречення Найв. Суду заявляє, що суд не мусить поучати свідка про права, які йому прислуговують. Крім того свідок в іншій справі і в слідстві в цій справі признався до приналежности до ОУН та обговорив свою діяльність.

Свідок зізнає, що в ОУН займав становище референта конспіративно-розвідчого перешколення, але з хвилиною, коли Барановський зденконспірував його у самбірськім процесі і тому, що вчився, не виконував своїх завдань. Далі Макарушка запевняє, що в другій половині січня ц. р. дістав у вязниці ґрипс в українській мові з дорученням, щоби признався до знайомости з членами організації Бандерою та Малюцою і згадав про ідеольоґічних референтів Янова та Стецька, які є невинні й їх суд і так увільнить. У ґрипсі писалось, щоби свідок признався теж, що брав участь у засіданням краєвої екзекутиви ОУН. в червні 1933 р. і в лютім 1934 р., хоч, як це нині заявляє, на тих засіданнях не був. Зате був на ширшім засіданні з участю симпатиків організації, на якім обговорювали шкільну акцію. Свідок подає далі, що вірив в автентичність цього ґрипсу і тому склав свої зізнання у слідстві. Пізніше дійшов до переконання, що ґрипса не писали українці і тому нині відкликує свої зізнання, які склав у слідстві.

Тому що нинішні зізнання ріжняться від зізнань свідка у слідстві, суд постановив відчитати зізнання зложені в слідстві. З тих зізнань виходить, що Макарушка зпершу не признавався до приналежности до ОУН, а признався щойно в липні 1934, коли зійшовся з Барановським і цей котів втягнути його до нападу на почту в Коломиї, що свідкові не подобалося. Далі участи в цій акції не брав, бо його арештували. Перейшов конспіраційний курс вишколення професійного підстаршини і переробив основи тактики, науку зброї і т. п. Після скінчення курсу, здавав іспит. В 1932 р. навязав звязки з ОУН, працював в розвідчому рефераті, якого завданням є розвідча конспіраційна служба, вишколення членів ОУН.

ведення розвідки назовні організації і серед її членів. Кілька разів поручали свідкові звігіляції, між іншим коли і як висилають гроші з Польського Банку, почти і т. д. До помочі мав трьох людей, у цьому дві жінки, спершу вишколював їх, опісля поручав їм важніші завдання, а між іншим скількости і розміщення влади безпеки і війська, злаждування плянів обектів прилюдного вжитку, мап касарень, статистичні праці і т. д. Свідок був противний боєвій акції організації. Від літа 1933 р. працює у свому рефераті з Олександром Пашкевичем. Його реферат переводив також слідства серед членів організації, головно коли в відділі кольпортажі наступили „всипи". В квітні 1934 свідок передавав свій реферат Пашкевичеві і хотів взяти відпустку, бо йому не подобалися в ОУН вічна революційність і терор та марнування інтелігентної української молоді. Членів ОУН вишколювали теж військово.

Коли Макарушка був в Краєвій Екзекутиві, на її засіданнях обговорювано ріжні виступи політичного характеру, як пр. протисовітську акцію. Весною 1934 радили в справі чуток про пляновані концентраційні табори та постановили створити т. зв. зелені кадри, себто відділи, що мали скриватися по лісах і відтам починати партизантку. На цьому засіданні крім свідка між іншими був Бандера і Малюца. Далі зізнав Макарушка, що краєвим провідником був Бандера, а організаційним Малюца. Пропаґандовим референтом Ярослав Спольський, ідеольоґічно-політичним Янів, в останніх часах Стецько. В засіданнях Краєвої Екзекутиви брала теж участь Анна Чемеринська, а також кілька разів Роман Шухевич, який був мабуть боєвим референтом. Краєвого провідника іменувала закордонна влада ОУН і він був керманичем усієї революційної акції на землях Західної України. Був залежний від закордонного проводу і від нього діставав вказівки і прикази, одначе в краю був найвищою владою, що видавала прикази. Краєва екзекутива мала лише дорадний голос. Її члени виконували завдання, які поручав їм провідник і були з ним в постійних звязках.

Опісля завдавав свідкові питання предсідник. З відповіди свідка виходить, що він відкликує свої зізнання у справі організаційних звязків з Бандерою, Малюцою, Янівом, Стецьком і Чемеринською, та про участь свідка у засіданнях Краєвої Екзекутиви. Він так зізнав у слідстві тому, що зміст того зізнання був поданий у грипсі. Стверджує, що мав звязки з Пашкевичем і давав йому прикази. Про Шухевича зізнав тому, бо бачив його на згаданій ширшій нараді, де обговорювали протишкільну акцію. На нараді були теж симпатики ОУН. В справі свого плянового виступлення з організації та в справі думки про шкідливу діяльність ОУН вияснює, що не повинен був цього говорити в суді як український політичний вязень і це вважає своєю внутрішньою справою. Щодо грипсу каже, що були це дві картки писані поправно по українськи олівцем. Дістав його крізь вікно 19. січня 1935. Зміст грипсу був такий: Любий приятелю, престіж і інтерес організації вимагають, щоби Ти виявив тих людей, які призналися до приналежности до організації як тих, з якими ти сходився. А саме маєш подати як орган. референта Малюцу, а Бандеру як цього, від якого ти діставав прикази, щоби відтяжити особу, яку Ти описав в липні як ідеольоґічного референта. Маєш подати Янева, який і так є в Березі Картуській, а крім цього Стецька, бо як подаш ці дві особи, то можна буде їх на судовій розправі відтяжити. Свідок стверджує, що Янева подав відразу, Стецька резервував собі на пізнійше. Далі згідно з грипсом мав признатися до участи в засіданнях Краєвої Екзекутиви в червні, коли обговорювали шкільну акцію і в липні при обговорюванні партизантки. В грипсі згадано було, щоб не дуже обтяжував товаришів, головно Янева і Стецька, аби можна було їх урятувати. Крім цього було згадано, що свідок певно здивується, тому що дістав грипс, але вияснення дістане пізніше.

На питання прокуратора відповідає, що такого вияснення не дістав. Сам дійшов до переконання, що така поведінка не відповідна. При кінці грипсу було національне поздоровлення і доручення, щоби святкували українські свята. Свідок не вміє вияснити того, що крім даних, що є в цьому грипсі, він зізнавав про багато інших річей. Між ін. про розбіжність думок на згаданій ширшій нараді та про присутність Шухевича на цім засіданні. На запит, чи був членом екзекутиви, свідок відповідає, що мабуть був, але на засіданнях не бував. Не пригадує собі, чи коли хтось з членів ОУН вийшов з вязниці ведено слідство, як він зложив зізнання. Дальше вияснює, що коли дістав грипс, був психічно пригноблений, мав підгарячковий стан і глибше не застановлявся над тим, що робить. Зізнаючи мусів зробити зі своєї поведінки висновки. Його арештували 14 червня, в депресію попав при кінці листопада.

Далі прок. Желенський питає, чи свідок піддтримує декларацію, в якій осудив ОУН та яку зложив 6 тижнів після арештування, значить 3 чи 4 місяці перед депресією. Свідок заявляє, що декларації не піддержує та не хоче заявлятися в цій справі. Декларацію відкликує тепер, притім виявляє, що від 14 червня є вже у спільній келії та від вязнів довідався деяких подробиць, що вплинули на зміну його становища. Вони говорили йому, що до вязнів стосують засоби загострення. На домагання виявляє назвища цих вязнів. Свідок зразу не хоче виявити та пізніше каже, що це Равлик і Дмитерко. Після розмов з ними свідок набрав переконання, що ґрипс не був від українців, притім додає, що ґрипс був підписаний проводом українських політичних вязнів. Запримітивши у вязниці кілька осіб, які згадав у своїм слідчім зізнанні, свідок заявив, що хоче відкликати зізнання. Багато осіб обтяжив тому, що вони самі призналися до вини. Свою просьбу зголосив уже після замкнення слідства, тому досі ще його не переслухували.

На дальші запити прокуратора свідок вияснює, що в зізнанні не вжив назви „зелені кадри" та про ці кадри довідався щойно у слідстві. Що грозить членам ОУН за так зв. всипи товаришів, свідок не знає. Дальше стверджує, що завжди мав побачення у вязниці. Характеру письма на „ґрипсі" не знає.

Далі свідка запитують оборонці. На запит адв. Гавкевича свідок вияснює, що при побаченнях у вязниці постійно є вязничний функціонар. Пізніше вияснює на чім основувалась протишкільна акція. Свідок виключає можливість, щоб розвідка ОУН працювала в користь будьяких свідків. Цю розвідку переводили тільки для організаційних свідків. Свідок додає, що до приналежности в О. У. Н. признався тому, щоб витолкувати, що ОУН не вела розвідки в користь інших держав. З черги свідок говорить про протисовітську акцію ОУН. На запит адв. Павенцького свідок заявляє, що підс. Зарицьку знає дуже мало та що на терені ОУН її не зустрічав.

Після переслухання свідка Макарушки предсідник зарядив обідову перерву.

По перерві в год. 3-ій пополудні прок. Желенський поставив внесок, щоби суд переслав до прокуратури відпис зізнань св. Макарушки за неправдиві зізнання. Суд згідно з внеском рішив переслати відпис зізнань св. Макарушки до прокуратора у Львові.

СВІДОК З 15 ПРИСУДАМИ ЗА КРАДІЖ.

Св. Бронислава Коцінська, яку привезли з вязниці зі Львова, де відсиджує кару, зізнає, що в січні або лютім ц. р. перебувала у вязничнім шпиталі з підс. Зарицькою. Одної днини підслухала розмову між Зарицькою та Чорною. Тоді то Зарицька призналася Чорній, що перевела вбивника мін. Перацького за кордон. Про цю розмову повідомила начальника вязниці. Чула теж, як підс. Зарицька говорила до сторожа, що її підозрівають у вбивстві мін. Перацького.

На питання оборони Коцінська відповідає, що відсиджує кару; за крадіж судили її тільки один раз. Намагалася теж скінчити самогубством, вязничної келії не хотіла підпалити.

Трибунал відкинув внесок обор. д-ра Л. Павенцького, щоби відчитали з актів справи повідомлення Коцінської про зміст розмови Зарицької з Чорною. Далі відкинув теж внесок обор. д-ра Горбового, щоби Коцінська повторила по українськи діяльог між Зарицькою і Чорною. На внесок прокуратора суд стверджує, що протокол переслухання підс. Зарицької з 27. січня ц. р. в год. 10-ій рано підписало двох поліційних аґентів. Далі суд стверджує, що 13. лютого підс. Зарицьку конфронтували з 6-ма особами, які її не пізнали.

•

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 6. грудня 1935.

Більшість сьогоднішніх свідків, це молоді українці, які перебувають у слідчій вязниці у Львові, чекаючи своїх процесів за приналежність до ОУН. Зізнавала і одна полька з 15 кримінальними засудами у кишені, і Чайківська, яку вчора арештовано на салі, і Чорна, яка відсиджує вже кару у Фордоні, так, що за кожним вннішним свідком стояв поліцай.

Обидва перші свідки, Івасик і Ярослав Макарушка свої зізнання відкликали і тим самим позбавили їхньої первісної ваги. Всетаки вони не могли перекреслити того факту, що у слідстві засипали цілий ряд своїх товаришів. Коли Івасик обтяжив „тільки" Спольського, Климишина і Карпинця, то Ярослав Макарушка належить до найбільш балакливих членів ОУН і своєю балакучістю причинився у значній мірі до деконспірації цієї організації, виявляючи передовсім організаційну схему ОУН (його слідчі зізнання мають поверх 70 сторінок друку). У своїх зізнаннях, які частинно ввійшли до акту обвинувачення цього процесу як окремий уступ, зробив таку різьку характеристику ОУН, що прок. Желенський назвав її вчні „історичною заявою". Ту „історичну заяву" він сьогодні відкликав. Загалом Ярослав Макарушка робить враження людини хиткої і слабої, яка втратила вже орієнтацію у тому, що з національного боку зле, а що добре та цілком розтерялась серед повені правдивих і фальшивих даних про ОУН., якими орудують тепер польські свідки і судові органи. Свої зізнання ділить на свою і не свою „духову власність"; застерігається, що деякі подробиці, це його „внутрішня" справа, згадує про докори совісти і сумніви. З усього цього видно, що останні роки і місяці коштують його чимало нервів, з якими не може дійти до ладу.

З усього, що зізнав сьогодні Ярослав Макарушка, з ширшого погляду найважніше мабуть те, що він рішуче опрокинув закид, який раз-у-раз виринає під адресою ОУН, що ця організація працювала для розвідчих цілей інших держав.

Веселий момент внесла Бронислава Коцінська, притранспортована зі Львова, де відсиджує кару за крадіж. Коли обор. д-р Павенцький спитав її, кілько разів вона була в житті карана, вона обурена скрикнула: „Ухилям то питане". Викликало це загальний реґіт, при чому сміялись на рівні і прокуратор і підсудні. Коцінська доповнила ґалерію, в якій досі находилися Ігнатовський та Кособудський. Підс. Зарицькій пошкодила не так Коцінська, що казала про підслухану розмову між Зарицькою і Чорною в одній дискретній убікації вязничного шпиталю, як Чорна, — яка могла найбільш авторитетно висловитись про правдивість зізнань Коцінської, одначе зі засадничих мотивів через мовну справу взагалі відмовилась зізнавати. Знову Роман Шухевич був першим українським молодцем, який відмовився зізнавати по польськи не зі засадничих причин, але тому, що не знає польської мови. Факт, що Роман Шухевич є абсольвентом львівської політехніки дав судові підставу не вірити йому і покарати його за відмову зізнань. Взагалі сьогодні посипались „мовні" кари разом на 800 золотих.

(іж.)

Настя Волошин дійсно стигматизована.

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ.

Настя Волошин, що про неї львівські часописи в перших днях жовтня ц. р. стали писати як про стигматизовану, находиться від 14 листопада в монастирі СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького. Зі села Млинів коло Красівця, де вона служила й де дістала стигми, 5. жовтня на приказ старовства були її взяли на обсервацію до шпиталю в Яворові. Там передержано її тиждень. Потім вернулася вона знову до Млинів, а 23. жовтня взяли її на обсервацію до Львова. Тут уміщено її в шпиталі, на відділі для умово хорих. СС. Василіянки й деякі наші пані відвідували її та переконалися, що вона дійсно має стигматичні рани, а під моральним поглядом робила вона на всіх дуже добре враження. За старанням СС. Василіянок, яке — на моє представлення — підпер також Митрополит, заряд шпиталю і адміністраційні власти згодилися, щоб СС. Василіянки взяли Настю до себе. Властям не було це на руку, що до Насті, до Млинів, приходили тисячі людей, тому віддали її СС. Василіянкам на їх відповідальність, що вона ні на один день не віддалиться зі Львова. До шпиталю в імени Митрополита ходило нас трьох: о. крил. А. Ковальський, о. крил. Д-р В. Лаба і я. Реферуючий лікар, д-р Ерб, заявив нам, що **обсервація над Настею закінчена,** що лікарі дивляться на Настині рани як на такі, що повстали на тлі істерії, „одначе“ — сказав він — **„ми не видаємо ніякої остаточної опінії“;** врештою Настя зовсім нормальна й гідна особа; крім релігійного перечулення, не зраджує вона ніяких проявів істерії.

По цьому справозданні лікар привів до нас Настю і залишив нас самих з нею в лікарській ординаційній кімнаті. Ми наочно переконалися, що Настя має пять ран типово стигматичних: на руках і на ногах по одній рані наче від цвяха (на руках з обох боків долоні, на стопах тільки згори), що симетрично уложені, а на лівому боці на грудях повздовжна рана, наче від проколення. В довшій розмові своєю поведінкою і бесідою Настя на нас усіх трьох зробила дуже добре враження.

З того часу (це було 12. листопада) я став відвідувати Настю й опікуватися нею. Переслухав я — впродовж одного цілого пополудня — Стефана Вачка, господаря з Млинів, у котрого Настя служила, і списав з ним протокол. Також подрібно переслухав я Марію Сютрим, дівчину літ 30 з Млинів, товаришку Насті, і списав з нею протокол та відобрав від неї присягу, бо це найважніший свідок щодо найбільш критичних появ, звязаних з Настею. Завважую, що ця дівчина дуже бистра і, як на сільську дівчину, досить читала. Говорив я ще з Гриньком Слабіком, господарем з Млинів, та з Анною Коляса, дівчиною з Млинів. (Усі вони приїздили до Львова відвідувати Настю). Крім того Слабік (б. громадський писар) дав мені свої записки про Настю від 1. X. до 23. X. ц. р. Зі самою Настею я впродовж яких 16 годин, очевидно в ріжних днях, розмовляв, обсервував її безпосередньо, списав її життя (старався уложити фільму зовнішнього і внутрішнього її життя). А що тут дуже важне, **я злобув її довір'я.** Настя свобідно обертається по цілому монастирі (не є ізольована), зноситься зі всіми СС. Василіянками та зі службою. А спеціяльно приділена до неї С. Софронія Ерделі, гімназійна професорка.

Впродовж двох тижнів Настя злобула собі в монастирі не тільки незвичайну пошану, але й незвичайну любов. Сестри завсіди присутні при екстазах Насті. Я був дотепер тільки при одній її екстазі. Кілька раз мав я довші розмови про Настю з чільними Сестрами в монастирі. Ввесь той час я завсіди роздумував про явища, звязані з Настею, аналізував собі її характер, перестудіював кілька життєписів відомих і признаних стигматизованих жінок, часто на цю тему диспутував з о. крилош. і проф. Д-ром Лабою.

МОЄ ПЕРЕКОНАННЯ.

На цій основі виробив я собі зовсім певне переконання про Настю. Але, заки його вискажу, мушу піднести, що **я вповні свідомий відповідальности,** яку беру на себе цим моїм виступом. Як автор численних теольогічних і фільософічних праць, призвичаєний до найтяжчих полемік, я дуже добре розумію, де трудності в „проблемі Насті“, і ніяк я не важився би „виставляти векселя“ за Настю, колиб не мав чим покрити його.

Настя Волошин під моральним оглядом це ідеальна особа, і така була ціле своє життя, а її рани і дивні явища, звязані з нею, є типово стигматичні — і то в великому стилі.

Ось це моє переконання.

Зрозуміло, що з таким переконанням я не можу бути байдужим на жахливі очорнювання Насті, що від якогось часу товчуться по часописах — наче на замовлення. Сумління не далоб мені жити, колиб я мовчав. Я цілком певний, що всякі „демаскування“ Насті покажуться демаскуваннями тих, що їх видумали; **а реабілітація Насті буде тревала,** бо це їй слушно належиться.

О. Д-р І. Костельник.

(Далі буде.)

Невдача абісинських партизантських відділів.

АДІС АБЕБА, 6. 12. ПАТ. Кружляє поголоска, що негус виїхав учора з Дессіє в невідомому напрямі.

ПАРИЖ, 6. 12. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Асмари, що на тігрейськім фронті біля Маі Даіяна абісинці напали на харчевий транспорт еритрейської дивізії. В битві згинуло двох італійських вояків, один важко ранений. Ворога відперли.

Агенція Аваса повідомляє з Асмари, що на фронті Тігре група вояків раса Сеюма, підтримувана населенням сіл, що лежать на схід від Амба Авгер напала вночі на італійський відділ біля Табака. Італійські вояки відперли напасників та негайно покарали населення сіл, що помагали у нападі.

АСМАРА, 6. 12. ПАТ. Спеціяльний висланник Пата повідомляє, що кільканацять італійських літаків бомбардувало вчора кольону абісинських військ, що машерувала з Сегерга в напрямі Дебарчег. Абісинці мають дуже великі страти.

Озброєння абісинської армії.

ПАРИЖ, 6. 12. ПАТ. Висланник „Пті Парізієну“ повідомляє з Асмари, що в останньому часі доставили Абісинії велику скількість зброї і муніції. Одна европейська фірма вислала до Абісинії 75 тис. бельгійських крісів, 3.500 тис. набоїв та 900 скорострілів у тому числі 750 скорострілів Горкіса. Друга фірма доставила 20 тис. крісів, 1000 револьверів, 400 скорострілів, 200 мінометів і 500 тис. ручних гранат. Крім цього абісинська армія має яких 500 тяжких скорострілів, 10 тис. ручних скорострілів, 2.800 скорострілів Вікерса і 500 скорострілів Левіса

Невже сензаційний зворот у справ Гавптмана.

НЮ ЙОРК, 6. 12. ПАТ. З вірodостойних джерел подають, що можливе, що засуджений на кару смерти Гавптман за схоплення дитини Ліндберга, не згине на електричнім кріслі. Кружляють поголоски, що викрили цілу низку нових фактів, що можуть інакше насвітлити цілу справу. Губернатор стейту Ню-Джерзі Гофман відвідав Гавптмана в його келії. У звязку з тою справою багато осіб робить ріжні здогади.

„Івнінг Журнал“ твердить, що інформації, які дістав губернатор Гофман, могли би бути основою до незвичайно сензаційної справи.

З відчитової салі

Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка: „Непорозуміння між українством і світом“ — виклад д-ра Юрія Студинського.

В суботу 30. листопада відбувся в салі „Бесіди“ відчит д-ра Юрія Студинського під поданим вгорі заголовком. Порівнюючи з фреквенцією на попередніх викладах — публики було чомусь менше. А шкода! Варт було послухати. Почалося ясно дуже грізно. Прелеґент зазначив зразу, що почувається перед авдиторією так як той посол, який заявив Карлові V., що бажає йому швидкої смерти. Отже так, як цей посол сподівався, що зустріне його за це якась важка, небувала кара — так теж і прелеґент сподівається від авдиторії мало не бурі і громів, бо буде говорити „щиро і ясно, буде класти точки понад „і“, словом, не буде у критиці пардонувати. Скаже, що має сказати, приємне це комусь буде, чи ні.

Після такого вступу авдиторія заворушилась на мент, а далі геть заніміла і затихла — чекаючи цих якихсь ревеляційних точок над „і“. Потім прелеґент почав розбивати цілу низку „непорозумінь“. Одно із них — це „дивовижне оперування у нас поняттями Схід—Захід“. Мовляв: „протиставимо собі ці речі як якісь абсолютні ріжниці, політичні, культурні, світоглядові“ і т. д.; бачимо в цих поняттях два кардинально ріжні змісти. Тимчасом так не є. Нема тут ніякої абсолютної ріжниці. Дослівно: „і на Сході і на Заході є ріжні люди: і лихі і чесні, західники є на сході і східники на заході“. Це розріжнення несуттєве. „Самі ці слова „Схід і Захід“ є пустою фразою“. І тут прийшов перший „кандибобер“: як тільки прелеґент заявив, що „поняття Сходу і Заходу є релятивні“, аж враз склав особисту заяву: „я є теж за Заходом, ми маємо йти на Захід“. Але без посередників. Словом: ad fontes.

Потім прелеґент заявив, що почувався пригноблений, коли почув раз від одного англійця опінію, що „селян, як у вас, українців, нема кращих у цілому світі“. Здавалось би, можнаб тільки радіти від похвали!... Але ні, прелеґент це зрозумів так, що тимсамим цей англієць — хоч так і не висловився — хотів здискваліфікувати наші інші стани, мовляв, хотів підкреслити наш примітивізм. Ці слова англійця прелеґент приняв так, якби він тими словами хотів сказати: „Чоловіче, ви так зле виглядаєте, що скоро вмрете“. Це теж одно таке клясичне непорозуміння між українством і світом.

Інше знову таке: Ми ненавидимо або обожаємо державні форми, яких ніхто з нас і не бачив на очі, наприклад: фашизм, гітлеризм, демократизм та ін. Далі особливо щодо демократизму прелеґент поставив твердження, що „ми у нас демократизму ніколи не мали“. Австрія і царська Росія, в яких ми жили раніше, не були демократичні, а тепер Большевія і Польща є знову недемократичні. Отже ми навіть не жили в демократії, а її дуже ненавидимо або обожаємо. Тимчасом нема сенсу негувати демократію, принайменше так довго, доки з нею не поробимо своїх власних досвідів.

Далі д-р Ю. Студинський розхвалив західний демократизм. Мовляв, це „блеск культури заходу“. Леваль, Кіяп і Кашен, поміркований, правий і лівий, розмовляють зі собою як приятелі. Монархіст Жак Бенвіль хвалить республиканця Пуанкаре, а ще більший монархіст Доде написав справжній літературний пеан комуністові Барбюсові.

Або наша „боротьба з небіщиками“! Скажім з Драгомановим. Французи свого Прудона під небо виносять, а в нас знущаються над трупом. Бойкотують по смерти. Чомуж не Шевченка? Він теж був кирило-методіївець! Небіщикам треба дати спокій. Д-р Студинський либонь не замітив, що ніхто з **небіщиками** у нас не воює але з — живим, дуже живим впливом їх писань, книжок, які **залишилися і діають!**

Потім нарікав прелеґент, що нема в нас „лівого католицизму“, мовляв, на Заході, особливо в Пиринеях, католицькі священики такі під соціяльним оглядом червоні що комуністи вибирають їх своїми голосами як послів до парляменту. У нас є втеча католиків перед соціяльними питаннями. А вже в нас найбільше непорозумінь у ділянці закордонної політики. Не вміємо ми перейняти стилю і способу думання такого Foreign Office'у! Ось англійці купують своїх магараджів, французи утримують султана Марокка, навіть італійці купили собі раса Ґуґсу — а ми? Ми тільки вміємо відштовхувати чужинців! Або напр. „англійці зі засади вірять своїм політичним приятелям, а ми віпи-

мо кожному". (Дослівно!) Нема в нас ріжниці між реальною і романсовою (!) політикою. Чужинці мають на кожну потребу ріжні свої „...фільські" гарнітури, отже своїх англьо-, германо-, москвофілів, а в нас ті самі люди обробляють ріжну політичну роботу. Наші політики це — Mädchen für alles, люди добрі до всіх інтересів. Ось тож у нас дуже часто люди змінюють свої політичні переконання, а на Заході, мовляв, цього не буває. Прелегент поставив за взір Мусолінія, який ніколи своїх поглядів на ділі не змінив, бо давніше проголошував соціялізм, тепер корпоративізм — „а цеж майже те саме".

Отже зле з нами! Що робити? Прелегент порадив: нашу інтелігенцію треба — як то кажуть — „взяти до гальопу", треба проголосити своєго роду воєнний стан між українцями, щоб себе всі сильно взаємно пильнували і підганяли — в прямуванні до вищого рівня. А передовсім „треба створити суворий дискусійний клюб — щось немов „Club du Faubourg", де всі наші політики, критики, публіцисти і громадські мужі виправдувалиб та обґрунтовувалиб мотиви своєї поведінки".

Присутня публика не кинулася на д-ра Стуинського. Даремний був його початковий острах. Дискусії теж не було. Непорозуміння між українством і світом обернулося в непорозуміння між прелегентом та авдиторією. З. П.

Дискусія у соймі.

ВАРШАВА, 6. 12. ПАТ. На вчорашнім пленарнім засіданні сойму, що зачалось в год. 10.15 зачали дискусію у першім читанні над проектом скарбового закона і буджетового прелімінара на 1936-37. р. Дебата заповідається дуже довга і тягнутиметься мабуть увесь день.

Перший у дискусії забрав голос пос. Вежбіцький.

Коли вичерпають першу точку денного порядку, сойм зачне перше читання урядових проєктів щодо додаткових кредитів та проєктів ратифікаційних законів.

Як живе Чернилява?

(Акція допомоги погорільцям).

Як вже загально відомо, пожежа знищила недавно Чернилявy, одно з найкращих сіл Яворівщини. На першу вістку про це нещастя створили повітові установи в Яворові комітет допомоги погорільцям, що розвинув акцію в цілому повіті. Комітет списав шкоди, що дають разом понад чверть міліона золотих і звернувся до всіх кружків „Сільського Господаря" та інших установ у повіті, щоб негайно поспішили з допомогою погорільцям. У самім Яворові теж переводиться збірка грошей, харчів та одягів.

До дня 30. листопада, отже за 1 тиждень цієї акції, осягнено такий успіх: **установи Яворова** — харчів за 150 зол.; **Наковечне І.** — 5 фір соломи, 100 кг. харчів і 8.30 зол.; **Нагачів** — 9 фір соломи, 1 фіру хліба й 46.25 зол. грішми; **Семирівка** — 2 фіри соломи, 1 ф. сіна, 25 кг. жита й капусту; **Наковечне II.** — 3 ф. соломи; **Залуже** — 4 ф. збіжжа й соломи, 200 кг. зерна й муки, 70 шт. білля й 4.35 зол.; **п. Юнгова в Нагачеві** — 1 ф. вівсяної соломи, 1 ф. отави, 500 кг. бараболі, 400 кг. зерна (пшениці, жита і ячменю); **п. Войтіх з Дрогомишля** — 1 ф. соломи; **п. Папрова в Яворові** — 100 кг. білої муки, 2 к. капусти, 4 хліби, фасолю і крупи; **присілок Батоги-Роданики ад Стар. Яжів** — 1 ф. соломи; **о. Т. Гриник, парох Чернилявщи** — 1 ф. соломи, 5 хлібів, 10 кг. круп і пшона та кільканацять штук одежі й хусток; **Мале Передмістя в Яворові** — 3 ф. соломи й сіна, 5 кіп капусти, 50 кг. бараболі, 372 кг. зерна й муки, 16 хлібів, 17 кг. фасолі, круп і рижу, 7 штук кухонного начиння, 130 ложок, 5 пар обуви, 32 штуки убрання і 16.06 зол.; **Цетуля** — 6 кіп жита, 20 ск. вівса, 1 ф. сіна, 1 одежу; **п. Кайпер в Семирівці** — 2 ф. соломи; **Горaець та інші присілки Верблян** — 2 фіри соломи зі сіном, 1 ф. збіжжа, 31 кг. жита; **Бунів** — 10 менших фір соломи, 348 кг. зерна, 23 штуки одягів та обуви, 2 м. полотна; **Липовець** — 5 ф. соломи, 90 кг. зерна, 3 хліби, пів к. капусти, 1 штани й 1 зол.; **Черчик** — 2 ф. соломи; **Молошковичі** — 3 м. фіри соломи зі сіном і 152 кг. зерна; **читальня „Просвіти" в Наковечнім І.** — дохід зі забави 17.70 зол.; **кооп. „Гарбарня"** — 2 п. підшиття; **Філія „Союзу Українок" у Яворові** зібрала 211 штук одягу, 32 пари обуви, 6 хлібів і 66.37 зол. Зокрема слід зазначити благородний вчинок пп. Папрів у Яворові, які взяли до себе на повне удержання Івася Вахуловича, уч. II. кл. гімназії „Р. Ш." в Яворові, якому пожежа знищила навіть скриночку з книжками. Отже цей Івась має забезпечене удержання до кінця шкільного року, але всі інші „Івасі" — а є тих дітей 120-ро — немало наплачуться з голоду й холоду, немало зазнають нужди...

З повищого бачимо, що Яворівщина негайно відгукнулась на вістку про знищення Черниляви та спішить з допомогою. В якій мірі здужає Яворівщина заспокоїти потреби нещасних погорільців, покищо невідомо. А потреби великі. На прохарчування людей і годівлю худоби треба би до нового збору чотири вагони зерна й понад 20 вагонів паші! Як на Яворівщину — то це дуже великі цифри, та Комітет має надію, що цілий повіт дасть дійсно те, що може. Знищення одежі, кухонного начиння і хатньої обстанови, плугів, борон і возів — це окрема цифра в запотребуваннях погорільців, яка теж представляється дуже поважно.

Рівночасно зазначуємо, що в дописі в „Ділі" з 25. XI. п. наг.: „Трагедія Яворівщини" кінцева замітка дописувача остільки неточна, що цей з „молодших адвокатів" не встрявав у спосіб розділу харчів, лише просив, щоби при цій нагоді присівся хтось з його канцелярії в ціли зібрання статистичних даних в пожежі.

Повітовий Комітет допомоги погорільцям Черниляви в Яворові.

Буджет червоної армії.

БЕРЛІН, 6. 12. ПАТ. З Москви повідомляють, що рада народніх комісарів рішила поставити на найближчому засіданні екзекутиви, що відбудеться 30. січня 1936, внесок підвищити військовий буджет. Цього року він був устійнений на півтора міліярда рублів, тепер піднесуть його до двох міліярдів рублів. Збільшать теж буджет призначений на розбудову залізниці 65.7 міліонів до 70 міліонів рублів.

НОВИНКИ.

— **Футра,** всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 76—

— **Одинока українська фабрика футер** „Хром", Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до крашення і перерібки уживані футра.

— **Товариство Охорони Дітей** улаштовує дня 13. грудня в салі Театру Ріжнородностей св.-Андріївську ревію з багатою програмою. Початок год. 8.15.

— **В середу,** дня 11. грудня ц. р. год. 5.15 попол. в салі Марійського Т-ва Пань при вул. Руській ч. 10 виголосить Його Ексцеленція Преосвященний Кир Никита реферат під наг. „Жінка в парохії в апостольських часах". Цим рефератом започатковує Центральний Жіночий Кружок Укр. Катол. Союзу цикль викладів для своїх П. Т. Членів і Гостей, яких прохає численно і точно явитись. Управа.

— **З вистави „Український нарід, його життя і праця"** повідомляють, що в неділю 8. грудня ц. р. в год. 12-ій пояснить д-р Е. Храпливий мапи, що зображують сільське господарство усіх українських етнографічних земель. Усім, що ще не відвідали тої цікавої вистави, пригадуємо, що вона відбувається в Музею Н.Т.Ш., вул. Чарнецького 26.

— **„Академічні Вечорі".** В неділю 8. ц. м. в год. 18. в салі „Української Бесіди" у Львові (вул. Руговського 22) відбудеться виклад д-ра Михайла Драгана на тему „Мистецтво ікони". Заповіджений виклад д-ра Ю. Полянського у Станиславові не відбудеться. В неділю 8. ц. м. в салі „Народнього Дому" в Станиславові (вул. Голуховського 22) буде мати виклад д-р Микола Гнатишак на тему: „Літературна критика і світогляд". Початок в год. 18. — Т-во св. Андрея у Стрию влаштовує, подібно як і минулого року, прилюдні виклади в салі Народнього Дому. В неділю 8. ц. м. в год. 18. викладатиме о. д-р Гавриїл Костельник на тему „Проблема вічности".

— **„Пісня про похід Ігоря".** Черговий виклад у Товаристві „Зоря" у Львові під наголовком: „Пісня про Ігорів похід як памятка української княжої доби" зі світляними образами, відбудеться в неділю 8. грудня ц. р. в год. 12. вполудне в салі Т-ва, вул. Вірменська 25.

— **Гостра контроля цін цукру.** На основі розпорядку міністерства внутрішніх справ повітові старости, городський староста у Львові й управа міст одержали рішучий наказ перевести негайну контролю, чи купці, що продають цукор, держаться нових цін згідно з поданням поодиноких родів цукру. Адміністраційна влада переводитиме контролю з цілою строгістю, а винуватців потягне до відповідальности не адміністраційної, але карно-судової.

— **Хаос із вуглем** заіснував у Львові, бо досі місцева влада не одержала урядового повідомлення про рішення ради міністрів. Щойно коли цей розпорядок появиться у Вістнику державних законів, VI. виділ магістрату переведе кальмуляцію, беручи на увагу льокальні умовини, і оголосить цінник поодиноких родів вугля з доставою до дому і на складі. Аж тоді будуть обовязувати нові ціни і за їх нарушення передбачена кара.

— **Нафта потаніє від 15 ц. м.** На основі порозуміння між міністерством торговлі і промислу та представниками нафтового промислу з днем 15. грудня ц. р. обнижується ціну нафти вроздріб на 4 сотики від 1 літра в цілій Польщі, за вийнятком північно-східних земель, де обнижка означена на 5, 6, 7 і 8 сотиків, зростаючи в північно-східному напрямі. У звязку з тією обнижкою уряд зменшить перевозову тарифу на нафту.

— **З подешевінням телефонів.** Кілька суспільних організацій у Варшаві предложило міністерству почт і телеграфів письмо з домаганням обнизити телефонічну тарифу. Теперішня тарифа за висока і не відповідає загальному спадкові заробітків і цін.

— **Що на це Дирекція Пошт у Львові?** Вже від довшого часу солтис Кукизова Давид Павло не доручує управі кооп. „Надія" в Кукизові щоденника „Діло" так довго, доки сам не прочитає. „Діло" читає три-чотири дні і щойно тоді передає до кооперативи. Може би так Дирекція Пошт і Телеграфів у Львові розглянула цілу справу і повчила солтиса, що його обовязком по одержанні посилок пошти передати негайно „Діло" адресатові. По трьох чи чотирьох днях „Діло" не має вже значіння, бо біржа „Маслосоюзу" по кількох днях вже перестаріла і тому „Діло" не представляє для кооперативи вартости.

— **Скільки є нових телефонів у Львові.** Після встановлення дирекцією львівської П.А.С.Т.-и безплатних телефонічних інсталяцій в часі від 15 жовтня до 15 лютня 1936 р. число нових телефонів у Львові вже тепер помітно збільшилося. Дотепер заінстальовано 1006 нових телефонів. Цікаве, що в тому числі 857 нових абонентів вибрало 15-золотову тарифу „А" (на 75 розмов у місяць), а всього 149 — тарифу „Б" (на 200 розмов), яка коштує 22 зол. в місяць. Видно, люди обмежуються.

— **Інспектор міської адміністрації.** З днем 15. ц. м. повстає у львівському магістраті новий уряд інспектора міської адміністрації як орган президента міста. Обовязком його буде стежити за діяльністю міської адміністрації, при чому інспектор має право вступу до кожного міського уряду, щоби перевести контролю його діяльности, вглянути в книги і т. п. Тим способом управа міста хоче запобігти зловживанням у міській господарці.

— **Присуд на комуністів.** Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти гуртка комуністів жидів, що мали при вул. Замарстинівській тайну друкарню і засипували Львів і Східну Галичину комуністичними друками. Засуджено: Давида Каца на 10 літ вязниці, Муну Гольдберга на 3, Бенціона Зальцмана на 4, Л. Шафкопфа на 2 і пів і Менделя Хлеба на 2 роки вязниці. Трьох обвинувачених увільнено.

— **Остання дорога д-ра Ю. Морачевського.** Похорон д-ра Ю. Морачевського відбувся у пятницю 6 грудня в год. 9-ій рано з анатомічної каплиці при вул. Пекарській на Личаківський цвинтар при численній участи українського і польського громадянства. За домовиною ступали прибиті горем дружина і батько покійного. Між присутніми запримітили ми проф. д-ра В. Старосольського, д-ра С. Федака, дир. Барвінського, дир. Свенціцького та ін. Похорон був мовчаливий, бо в ньому не брало участи духовенство і хор. Покійний осиротив двоє маленьких діточок.

— **Львівська хроніка.** Ekасента „Братньої Помочі" при львівській політехніці, Йосифа Врубля засуджено на рік вязниці за спроневірення 1.400 зол. на шкоду цього т-ва. — Шофер Володимир Козак наїхав самоходом на Академічній площі 60-літню Ядвигу Фугурову, яку ратункове поготівля відвезло в тяжкому стані до шпиталю. — Те саме сталося з 50-літньою Дорою Флякс, яку на вул. Городецькій поштовхнуло авто.

— **Краєва хроніка.** У Кальтвасер пов. Львів згорів дім Хани Рап з будівельним матеріялом на подвірю, січкарнею і коровою. Причиною була хибна будова комина. — Перед стацією Холм вискочив із потягу Ян Невядомський, що їхав без білету, і згинув на місці.

— **Велике спроневірення при війську.** Окружний суд у Гродні розглядав справу капітана Яна Круціни, платника 29 п. артилерії й доставця Йосифа Вайна за спроневірення суми 19.592 зол. Переходячи на емеритуру, кпт. Круціна повідомив свою команду, що в касі бракло 19.592 зол., бо ошукав його доставець Вайн. На доказ цього предложив посвідку, яку підписав Вайн на згадану суму. Суд признав обох винуватими, а саме Круціну за надужиття влади задля зиску а Вайна за поміч і засудив обох на кару вязниці по 3 роки з позбавленням прав на 5 літ.

— **Змарнували міліон зол.** Над рікою Нарвою, на границі повітів білостоцького і високо-мазовецького побудовано тому кілька років великий деревляний міст коштом міліона зол. Цього року замикали цей міст кілька разів для колового руху, бо мусіли його переробляти, а тепер рішили його цілком замкнути тому, що загрожує публичній безпеці. Правдоподібно прийдеться його розібрати і побудувати інший, камінний або залізний. Покищо окрема комісія має викрити, хто тут завинив.

— **З Польщі.** З причини протижидівських авантур на рільничо-лісному виділі познанського університету припинено виклади на необмежений час. — В Живці арештовано комориника Петра Жилу, що спроневірив на шкоду своїх клієнтів 3.000 зол. — В Кельцях розпочався бойкот пільзненського пива у відповідь на чеські репресії супроти поляків.

— **З нової продукції „Уфи" в Берліні.** З Берліна пишуть нам: Інтимність новелі Зельми Лягерлеф щасливо перенесено до північно-німецького сільського побуту, накресленого влучно й тепло, трохи ідилічно. Грішну перед світом, ангельсько-гретхенівську дівчину грає Ганзі Кнотек з глибоким відчуттям, але замало реально для місцевого селянського типу; в цім відношенні краще від дівчини вийшли сільські батьки. Трохи разить у фільмі те, що повна посвяти й самовідречення Гельга всеж таки обовязково появляється всюди там, де тільки може притягти на себе увагу молодого Карстена (Фішер-Фенінг). На премієрі в берлінській „Уфі" рясні оплески викликали перед заслону артистів, молодих дам, не появився тільки, на жаль, одинокий, справді мистецьки витесаний тип — мозолистий, мовчазний дядько Фр. Кайслера. — К.

— **Магнетофон.** Німецький інжинір Пфльоймер придумав винахід, що попри радіо причиниться до дальшого поширення музики у світі. Є це „магнетофон", що дає змогу подорожним на залізницях прислухуватися концертам і промовам без радієвих слухавок, голосника або грамофону. Винахід опирається на намагнетизуванні залізничих шин, які стаються провідниками музики. Передані на шини слова, музика або спів удержуються без зміни довгі літа. Коли такими шинами переїздить потяг, що має відповідну апаратуру, у вагонах відзивається намагнетизований голос або музика. Нема сумніву, що магнетофон пошириться швидко в цілому світі.

— **Розводова обручка** стала в останніх часах модною в Парижі. Кожна розведена жінка носить малу плятинову обручку, яку накладає на малий палець правої руки. Ціль ясна: бажання заступити її якнайшвидше звичайною обручкою вінчальною.

— **Альохін програє.** В міру того, як шахове змагання між Альохіном і Еве за світове мистецтво наближається до кінця, шанси бельгійського шахового мистця кріпшають. 25 і 26-у партію виграв Еве, так що дотеперішній загальний стан мечу такий: Еве 9 пунктів, Альохін 7 пунктів,ремі 10. Альохінові шкодить алькоголь, якого він в останніх часах надуживає.

— **Приріст населення Мадярщини.** За останніх 15 років населення Мадярщини зросло із 7.6 міліонів на поверх 9 міліонів осіб. Подібний приріст виказує також населення Будапешту, який разом з прилученими передмістями має коло 1 міл. 600 тисяч мешканців.

— **Кити вигибають.** Досі загрожувала їм загибіль від людей, що вбивали китів масово до промислових цілей. В останніх часах вони вигибають від якоїсь недуги. На північних берегах Англії море викинуло впродовш двох днів 20 неживих китів, а в Линкольншірі знайшли їх одного дня 11. Про ще більший помір цих морських велитнів повідомляють з Австралії. В Тасманії стверджено, що в останніх часах згинуло коло 300 китів. Те саме явище завважили в південній Африці, де на морських берегах лежать сотні неживих китів, яких нанесли морські хвилі. Наукові кола занялися вияснениям цього дивного явища.

— **Напад на банк.** В місті Франклін (стейт Огайо) три бандити напали на місцевий банк. Прийшло до стрілянини, причому одного бандита вбито, а одного поліциста тяжко ранено. Підчас утечі два інші бандити згубили зрабовані 700 тисяч долярів. Вони приневолили дві жінки, що переїздили самоходом, щоби взяли їх до воза і таким чином утікли.

— **Ріжні вістки.** Імя Юрій стало в останньому часі дуже популярним у Греції. Називають ним майже всіх новонароджених хлопців. — Італійська королева жертвувала за прикладом італійського жіноцтва свою вінчальну обручку в користь державного скарбу. — Коло Липника на Моравії впав військовий літак, причому погибли два летуни. — У Франкфурті над Меном засуджено на півтора року тяжкої вязниці німця Мартина Вебера, що фліртував з жінкою жидівського походження.

Зі судової салі.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛУЦЬКУ.

3. грудня в окружному суді в Луцьку відбувся політичний процес проти 8 молодих українців: Кіндрата Швеця й Арсена Слюсарчука з Жидичина, Степана Мазурця, Амфіяна Крупського, Федора Мисковця, Назара Дроздюка і Микити Дроздюка з Ківерців та Павла Сидорука з Теремного к. Луцька, обвинувачених у приналежності до ОУН, протидержавній діяльності й поширюванні нелегальної літератури. Федора Мисковця прокуратура обвинувачувала крім того, що знищив пропамятну таблицю в селі Ківерцях (яку вмурували з нагоди посвячення церкви. На таблиці були виписані прізвища президента Польщі та волинського воєводи Юзефського) та що брав участь у вбивстві Гната Притули в Ківерцях. Кіндрата Швеця прокуратура обвинувачувала в тому, що був комендантом боївки ОУН і дав наказ Никитюкові вбити о. Павла Пятаченка, священика в с. Піддубцях, а крім того у веденні терористичної діяльности Амфіяна Крупського в поширюванні нелегальної літератури та помочі в убивстві Г. Притули й організації нелегальних збірань у своїй хаті. Назара й Микиту Дроздюків, Арсена Слюсарчука, Степана Мазурця й Павла Сидорука в приналежності до ОУН й веденні протидержавної діяльности.

4. грудня проголосили присуд, на основі якого засудили Кіндрата Швеця на 10 літ вязниці; Федора Мисковця на 8 літ вязниці; Степана Мазурця, Амфіяна Крупського, Арсена Слюсарчука, Назара й Миколу Дроздюків по 6 літ вязниці кожного; Павла Сидорука на 2 роки вязниці з припиненням кари. Сімом підсудним відобрано громадянські права від 5 до 10 літ. Павло Сидорук вийшов на волю, а решту, сімох засуджених, перевезли до вязниці в Луцьку. Оборона зголосила касацію.

З концертової салі.

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ Т-ВА ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЬ.

В салі Народнього Дому відбувся вчора (4. XII.) концерт, що його уладжувало Т-во Вакаційних Осель, яке в цей спосіб відсвяткувало ювилей з приводу свого 30-літнього істнування. Зворушливий був цей концерт. Виступали на сцені майже самі діти — співали, танцювали, грали, будували гімнастичні вежі, деклямували. Діти говорили про дітей та для дітей, щоб більше львівських дітей могло виїхати в літі на українське село. Адже діти, як квіти, марніють без сонця, у вогких сутеринах, а в атмосфері чужокультурної вулиці затрачують почуття звязку з рідною землею.

Зворушувала відданість своїй тихій праці гуртка людей, що так мало бачать підтримки від свого громадянства. Зворушлива була думка про те, що й тут, як завсіди, прийшов з допомогою Т-ву митрополит Андрій.

І тому лишив цей концерт миле враження, хоч, згідно з нашою традицією, спізнилися з початком, довго тревали перерви та довга була програма. Колиб лише теплий настрій на концерті перетворився в тепле відношення до матеріяльних потреб заслуженого Т-ва! X.

✝ Посмертні згадки.

о. Василь Бернацький, ювілят і парох Германова, декан. Виниицького, помер дня 5/XII. 1935 р. в 81 році життя а в 52 році священства. Вічна Йому память!

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „РАПСОДІЯ БАЛТИКУ".

Польська морська фільма. Бере в ній участь державна маринарка з воєнними кораблями, моряками та гидропляними. Історія двох приятелів-моряків, з яких один закохується в нареченій свого найближчого друга зовсім не знаючи, що це його наречена. Геройський жест — для приятеля треба покинути свою вибрану і то так, щоб ні він ні вона не знали про мотиви несподіваного виїзду на чужину. Дальші події ускладнюють інтригу, навіть роблять її місцями цікаву, але нема у фільмі ніодної оригінальної сцени; — все це ми бачили вже багато разів у чужинних фільмах з кращими артистами і очевидячки кращим морем і кращими сценами морської бурі або битви. Джентельменство вояків виведене тут, це найвірніша копія англійських мотивів. Ріжниця тут тільки та: англійці мають усі риси людей із сильною волею. Коли один із героїв „Рапсодії Балтику" на вид маленького побережжа Гелю вказує з телячим захопленням на „гігантський" вид, а ми бачимо тільки купе містечко — мимохіть думаємо про англійські фільми. Англійці не деклямують сентиментальних патріотичних тирад, а своєю поведінкою показують свою енергію

Дивогляди.

ШОФЕРИ МУСЯТЬ ГОЛИТИСЬ.

Одно велике нюйорське підприємство авт видало розпорядок, що всі шофери, які там працюють мусять бути голені. Деякі з них, що мали вуси і бороду спротивились розпорядкові і їх негайно звільнили. Власник авт основується на досвіді впевняючи, що публика ставиться з недовірям до бородачів і вусачів, можливе тому, що вони нагадують людям байки з дитячих літ про „Алі Бабу і 40 розбійників". Що більше: в американськім судівництві істнує один мотив допиту, так сформулований: „На довіря заслуговує тільки той, хто має гладке лице". Тому всі злочинці, що втікають з Европи негайно в Америці голяться.

ДИПЛЬОМАТІЯ І ВЕСЕЛА КОМЕДІЯ.

Німецьке посольство в Льондоні заявило протест від свого уряду, що в одній з пєс, яку грають тепер у Льондоні, одна з діевих осіб називається Езекиіл Гітлер. Німецьке посольство твердить, що це „є нарушення правил міжнародньої чемности і не годиться із спортовим духом англійської нації". Той Езекиіл Гітлер — хлопець на посилки. У пєсі, коли одна особа здивована його прізвищем, він відповідає: „Так мене зовуть. Але я не маю ніякого відношення до другої фірми тої самої назви". Публика витає таку відповідь оплесками. Дирекція театру зовсім справедливо відповіла, що не бачить ніякої образи в тім, що хтось має прізвище подібне до іншої високопоставленої особи і що досі таких дипльоматичних інтервенцій не бувало. А щодо спортового духа то англійці самі краще знають, що годиться з ним, а що ні.

Дописи.

ТУРКА н. С.

Відчити в Турці. Заходом Філії „Просвіти" в Турці ,,констатувалася відчитова секція, якої головою є о. кан А. Левицький. За жовтень і листопад виголосили відчити: о. І. Благацький на тему заслуг наших князів з ри[illegible] ською церквою: о. А. Левицький про пресу і соціяль[illegible] д-р В. Бабій про соціальний устрій у княжій добі, А. Го[illegible] речко про наших князів. На грудень запрошені викладачі К. Писарчик про гази, П. Шеремета про Абісинію, д-р М. Конрат про значіння кооперації. Відчити, що відбуваються кожної неділі о 5. год. пополудні у великій салі „Просвіти", збирають постійно 100—150 слухачів, викликують очевидне зацікавлення і причиняються до інтелектуального розвитку турчанського міщанства.

Кооперативні районові конференції в повіті. Заходом Комітету організації кооператив у Турці відбулося досі 5 районових анкет, присвячених справам кооперативної організації й оснування Повітового Союзу в Турці. Дня 27. X. була така анкета в Жукотині під проводом о. М. Вільчинського, 3. XI. в Тарнаві під проводом о. І. Іваня, 6. XI. під проводом о. І. Криси з Ісаїв, 10. XI у Лопушанці Лех. під проводом М. Ружицької і 17. XI. в Розлучі під проводом о. М. Конюшка. На всіх анкетах реферували згадані вище справи д-р Мирон Конрат і д-р Дмитро Маяк з Турки. Всюди вирішено переводити пропаганду за централізуванням турчанського повіту і за підготовою П. К. Під економічним оглядом, а також щодо рівня дискусії були всі анкети дуже вдатні; вони теж помогли навязати тісний контакт між сільськими кооперативами і їх надбудовою, себто К. О. К. у Турці н. С.

Радіокутик.

ГОЛЯНДСЬКІ МІНІСТРИ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Теперішній голяндський уряд вживає часто радія як засобу звязку з населенням. В останньому часі вийшов розпорядок, що одна, а то й обі радіостації в Гільверсум мають стояти завжди до послуг будького з міністрів, коли той захоче поінформувати населення про працю свого міністерства чи взагалі уряду. Від останньої парляментарної кризи в липні ц. р. премієр промовляє часто до мікрофону, часто промовляють і міністри. Премієр д-р Колоін і королева Вільгельміна говорять дуже добре до мікрофону і скільки разів вони промовляють, публика слухає їх радо й цікаво. Премієр інформує постійно населення про працю уряду, а в відповідь на свої промови дістає цілу повінь листів, якби відомі гумористи чи співаки.

РАДІО В БЕЛЬГІЙСЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ.

У бельгійській вязниці в Лювені заінстальовали в кожній з 600 келій слухальця. Інсталяцію перевів один з вязнів по фаху електротехнік. У бюрі для ректора находиться радіоцентраля, що є водночас малою студією. Директор має мікрофон, при помочі якого може говорити до всіх вязнів у келіях, та грамофон, яким може надавати самостійно для вязнів звлиції з кружків

ЛЕКЦІЇ СПІВУ ПО РАДІО.

Французька державна радіостація Парі П. Т. Т. веде від половини жовтня ц. р. лекції музики й хорового співу, призначені для шкіл.

Листування Редакції.

П. С. К.- Рудки: Даємо такі ціни, які подають нам з Дирекції „Маслосоюзу“. Тому ваші нарікання безосновні.

Ширіть нашу часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 7. XII. год. 8. веч. Аб 6. премієра „Пригода в Гранд Готелі“.

Неділя, 8. XII. год. 3.30. Аб. 5. по знижених цінах „Ревізор“; год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю“.

Театр Рівнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Автко-поліцмайстер“.
АПОЛЬО: „Аннаполіс“.
АТЛЯНТИК: „Найщасливіший день у мому життю (Йосиф Шмідт).
БАЙДА: „Боксер і дама“ і „Що мій муж робить в ночі“.
ГРАЖИНА: „Вередлива Марієта“.
КАСИНО: „Його величність шофер“.
КОПЕРНИК: „Дівонка“ в Французькою Галь.
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі“ (Гейрі Купер).
МІРАЖ: „Катюша“ і Ревія маріонеток.
МУЗА: „Секвоя“.
ПАЛАС: „Були собі два гільтаї“ (Льорель і Гарди).
ПАЛЯЦ: „Чотири і 1/2 мушкетерів.
ПАН: „Весела вдовичка“ та „Доля кавярки“.
РАЙ: „Вацусь“.
СОНЦЕ: „Імітація життя“ та ревія“.
СВІТ: „Чотирьох джентельменів“, „Азбука кохання“.
СТИЛЕВЕ: „Про що мріють дівчата“ та ревія.
ТОН: „Мала вена“ з Фр. Галь.
УТІХА: „Останній сигнал“ і нова ревія.
ХИМЕРА: „Під гарячим небом Аргентини“.

Закордонне радіо.

Субота, 7. грудня 1935.

Відень (506,8) 15.15 Концерт цитристів, 19.00 віденське радіопопурі, **Брно** (325,4) 17.40 классичні оперетки (спів), **Прага** (470,2) 17.55 нар. пісні, 19.45 Легка музика, **Париж** (1648) 17.00 Легка музика, 21.45 муз. авд., **Білгород** (437,3) 13.15 Спів, 17.00 нар. пісні **Берлін** (356,7) 12.00, 19.00 Концерт, 20.10 Веселий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Легка музика, **Ляйпціг** (38?,2) 20.10 Веселий муз. вечір, **Мінхен** (405,4) 16.00 Музика для села, 18.30 Форт. твори Регера, 19.05 „Льорелай“ фрагм. з оп. Брука, **Москва** (740) 17.30 „Пікова дама“ оп. Чайковського, **Будапешт** (549,5) 17.30 Джезова музика, 18.30 Скрипка, 19.30 Концерт орх., спів, **Мілано** (221,1) 12.30, 16.40 Легка й танкова музика, 21.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 17.30 Трансм. з Асмари, 19.15 Легка музика, 21.20 „Дон Карльос“ оп. Верді.

Неділя, 8. грудня 1935.

Відень (506,8) 11.45 Орх. концерт, 12.55 Турнір віденських джез оркестр і співаків, 17.40 Весела мельодія, концерт спів, **Братислава** (298,8) 10.15 Концерт, 15.00 „Павунок“ оп. Сметани, **Братислава** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10.20 Китайська та японська музика, 21.05 „Цар Едип“ ораторійна опера Стравінського, 22.35 Сальон. музика, **Париж** (1648) 13.50 Легка музика, 17.00 Театр Уяви, 18.00 Концерт, **Білгород** (437,3) 17.00 Хор, 19.30, 21.40 Концерт, **Берлін** (356,7) 12.00 Музика, 20.00 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Вес. поранок, 11.30 Кантата Баха 17.30 Розр. музика, **Кельн** (455,9) 16.00 Концерт, 17.00 „Цигани“ муз. авд. Фан дер Берга, 21.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 9.15 Нар. музика, пісні, 10.05 „Життя приносить багато радощів“ — пісні й музика про кохання, 20.00 Вес. вечір, **Будапешт** (549,5) 12.35 Циг. муз., 19.15 Віолончеля, 20.20 Концерт орх., 22.00 Давні мад. пісні, **Мілано** (221,1) 13.10 Розр. концерт, 20.50 „Сір Джоф“ оп. Малатести, **Рим** (420,8) 13.40 Співаємо та граємо, 16.30 Трансм. з Асмари, 17.00 Симф. концерт, 20.50 „Фридрика“ оп. Легара.

Львівське радіо.

Субота, 7. грудня 1935.

6.30 Раннішня авдиція, 6.60 Легка муз. з гр. пл., 7.00 Раннішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Пол. денник, 12.15 Муз. монольоги з гр. пл., 12.45 Концерт орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт вжжень, 14.30 Ріжні мельодії з гр пл., 15.00 Фрагм. із „Ляльки“ Б. Пруса „Студенти в суді“, 15.15 Польська морська торговля. 15.20 Біржа, 15.30 Форт. ресітель 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Концерт гармоністів, 16.30 Техн. скринька, 16.45 Вся Польща співає, 17.50 Місто Гайвівка давніше та сьогодні, 18.00 „Про шевчикову душечку“ авд. для дітей, 18.30 Огляд шкільних видавництв, 18.40 Сільва рерум, 19.00 Мобілізація львовян у Варшаві, 19.20 Реклям. концерт. 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „День і ніч“ оп. Лекока 20.55 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Шлеські шахтарі, 21.30 В селі Сирена, 22.00 Концерт симф. орхестри, 23.05 Танк. музика.

Неділя, 8. грудня 1935.

9.00 Раннішня авд. 9.15 Сальон. муз з гр. пл., 9.40 Ранішній денник, 10.00 Хори й дуети з гр. пл. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр. огляд „Запорожець за Дунаєм“ виг. ред. Ст. Чарнецький, 12.15 Муз. поранок, 13.00 Театр Уяви: Фрагм. із драми Ібсена: „Геда Габлер“, 14.00 „Мати“ оп. ла Реймонта, 14.20 Легка музика з гр. пл., 15.00 Рільнича скринька, 15.15 Концерт гавайських гітар із гр. пл., 16.00 Оповідання з життя дешетаря для дітей, 16.15 Марші ріжних народів із гр. пл. 16.45 Концерт муж. хор, 17.00 Танк музика, 17.40 Муз.-словна авд., 18.00 Форт. ресітель, 18.30 Театр Уяви. „Годинник“ Шаниявського, 19.15 Реклям концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Що читати? Книжки про театр і акторів, 20.00 Концерт Лвівської капелі, 20.30 Макс Регер. Серенада оп. 77. а на флет, скрипку й альтівку, 20.45 Вимки з творів Ю. Пілсудського, 20.50 Веч. денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Фейл: У Шенівах, 21.45 Спорт. вістки, 22.00 Танк музика, реффрени, 23.05 Танк. музика в вик. орх.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.31 і 1/2.

На нинішній варшавській біржі потовано такі курси: Бельгія 89.70 89.88, 89.52, Берлін 213.45, 212.98, 212.92, Голяндія 360.20, 360.92, 359.43, Льондон 26.11, 26.28, 26.11, Ню Йорк чеки 5.31 і 7/8, 5.33 і 1/8, 5.30 і 5/8, Ню Йорк кабель 5.31 і 3/4 5.33, 5.30 і 1/2, Осльо 131.70, 132.03, 131.37, Париж 35.01, 35.08, 34.94 Прага 21.97, 22.01, 21.93, Стокгольм 135.20, 135.53, 134.87, Швайцарія 172.05, 172.39, 171.71, Мадрид 72.60, 72.75, 72.45.

Папери.

3-прц. будівляна 39.75, 4-прц. пол інвестиційна 64.25, 5-прц. польська конверсійна 64.25, 5-проц пол. залізнича 57.00, 6-проц. пол. долярова 76.50, 4-проц пол. дол. 52.00, 7-прц. пол. стабілізаційна 62.88 — 63.00 — 62.75 дрібні 63.75.

Акції Банку Польського 96.05—96.50, Стараховичі 31.00—31.75, Ліпльоп 7.00.

ЗБІЖЕ.

	Ціни дьоко Львів від до
Вика чорна	19.00—20.00
Вика сіра	18.00—19.00
Гречка на мливо	13.25—13.50
Греч. каша 50 прц. пол.	23.00—24.00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 6-го грудня ц. р. кооперативам платив за: дьоко Львів.

кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 "
кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 "
1 л. молока	0·16 "
1 л. сметани	0·75 "
1 к. яєць	4·90—5.00 "

Тенденція на молоко і на яйця сильна, масло і сметану вдержана.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від 2 XII. цін за птицю не потує внаслідок вагання курсу на птицю.

Найелеґантніша Пані

задоволить свій смак у новововідкриненій українській фірмі

„МАК“

Для пань капелюхи, — рукавички, квіточки.

Для панів рукавички.

вул. Чарнецького ч. 10.

MODESALON „MAK“ КАПЕЛЮХИ-РУКАВИЧКИ КВІТИ

Чи Ви вже подбали за календар на рік 1936?

Настільний календар потрібний у кожній хаті.

Найкращий і найцікавіший є великий ілюстрований

КАЛЄНДАР „КРИНИЦЯ“

Ціна зол. 1.50, порто 30 сот.

Висилає Адміністрація „Діла“, Львів, Ринок 10. ПКО 504.060.

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу зложили Вп.: Адв. Осип Бурачинський — Хойніце 20 зол. замісць квітів на могилу бл. п. Своєї Сестри; Ученики VI. кл. академ гімн. у Львові 15 зол. з нагоди іменин господаря класи Йосафата Назара. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа Р. Ш. 770

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

„ЕТАН“ — Я. і М. Головчак. Перша українська фабрика крейдок, ляку листового і плавикового. Гуртівні склади у Львові: Кооператива „Рідна Школа“ і „Союзний Базар“. 722 4-6

Мережки церковні до білля ручної роботи, найдешевше **Фрайліх,** Сикстуська 21. 616 5-?

Годинники будильники направляє прецизійно, дешево, Вандер, Шайноxи 1. 654 3-?

Направа годинників і біжутерії виконує солідно і дешево Альбін Мутка, Львів, пл. Бернардинська 3 (забудовання ОО Бернардинів. 634 10-10

Сільська працьовита дівчина, шукає праці в м. ст. або на селі, в українськім домі. Зголошення прошу ласкаво слати до Адм. „Діла“ під „Добра господиня“.

Фортепіяни, піяніна. продажа, наєм купно, Марецький, Львів, Баторія 7. 719 5-13

Вовняні рештки на сукні, спідинчки плащі, Порохнік, пл. Капітульна 3. 11-15

Продажа новочасних тапчанів та їдальних столів. Виробня Пасенька 31. 569 6-10

Окрема кімната, харч, до винайму — Госинська 31, 5. 745 3-3

Увага! Христіянська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 26, Киндерс. 641 29-33

2 гарні покої кухня, сонячні, повний комфорт, поверх, Війтовська 2. бічна Личаківської.

Покій, кухня, комфорт, Остроленцька 17. бічна Потоцького. 752 2—3

Всіляні направи будильників під гарантією 1.50 спецівліст І. Мелер, Кохановського 6. 762 1-3

Продам дім близько трамваю, дохід 200 зол., Богданівка, вул. Оборони Двірця 2. 768

Золоті та срібні вироби, перстені, шлюбні обручки тощо, продає дешево славнозвісна католицька фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, Марійська пл. 5. Полагоджує всякі направки. 82

З метою урухомлення більшого торговельного підприємства шукаємо 2—? інтелігентних удівовців із вкладом 3 тисячі золотих. Зголошення листові до Адм. „Діла“ під „Спілка“. 753

ОГОЛОШЕННЯ.

Спеціяліст жін. і положн. недуг

Д-р Юлій Швіґер

759 **Львів, Собіського 9. I. п.** 1-10

Б. лікар клінік дитячих недуг у Відні й Цюріху

Д-р Бронислав Райх

ординує в дитячих недугах від год. 3—5.

Львів, Коперника 11, тел. 11.768. 1-3

Новововідкритий Сальон Мод

„МІ-КА“

під управою МІКИ ДРОГОМИРЕЦЬКОЇ

Пекарська 1 а, Дім „ЗУЛУ“

виконує:

Найновіші моделі капелюхів
Вовнякові вироби
Рукавички
Квіти. 767 1-5

Радіоаматори купують

найдешевше в „УНІВЕРСУМ“ Львів, Казимирівська 47. Цінники даром. 4-10

НЕПРОМАКАЛЬНІ ПЛАХТИ

І. Конрад — Львів,

Гетьманська 22, тел. 249-83. 717 3-5

МЕБЛІ оказійно нові, вживані, продає, приймає в комісе, — — — купує, випозичає — — —

Меблевий Дім

„ДОРОТЕУМ“

Львів, Бракарівська 3.

Ціну купна можна заплатити Народовою 563 Позичкою 7-10

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.